

Josh Malerman

MALORIE

SUOMENTANUT
J. PEKKA MÄKELÄ

Karisto
Hämeenlinna

Josh Malermanilta aiemmin suomennettu

Lintuhäkki (2019)

Punainen piano (2020)

Englanninkielinen alkuteos

Malorie

Copyright © 2020 Josh Malerman

All rights reserved.

Suomenkielinen laitos © Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

First published in the United States by Del Rey, an imprint of Random House,
a division of Penguin Random House LLC, New York.

Del Rey is a registered trademark and the Circle colophon is a trademark
of Penguin Random House LLC.

ISBN 978-951-1-38078-8

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

Malorie on omistettu Kristin Nelsonille.

Jane Tuckerin sokeainkoululu

Malorie puristautuu luokkahuoneen tiiliseinää vasten. Ovi on lukossa. Hän on yksin. Valot on sammutettu.

Hänellä on side silmillään.

Ulkopuolella, käytävällä, on alkanut riehua väkivalta.

Kyllä hän tämän metelin tietää, hän on kuullut sitä painajaisissaan, kuullut sitä kaikuina särkyneestä yhteisöstä, jossa järkevät ihmiset alkoivat repiä toisiaan riekaleiksi samalla kun hän synnytti poikaansa.

Tom on tälläkin hetkellä tuolla väkivallan seassa. Ei Malorie tiedä, missä siellä.

Hän vetää henkeä. Hän pidättää henkeä. Hän päästää henkeä.

Hän ojentaa kätensä ovea kohti avatakseen lukon, avatakseen oven, löytääkseen poikansa ja tyttärensä kaiken kirkumisen, hysterian ja kaaoksen keskeltä. Oven toiselta puolen kuuluu rusahdus. Aivan kuin joku hakkaisi päätänsä käytävän seinään.

Malorie irrottaa otteensa ovenkahvasta.

Viimeksi hän näki kuusivuotiaan Olympian lukemassa pistekirjoja Tucker-koulun kirjastossa. Siellä oli kymmenkunta muutakin kuuntelemassa koulun keskusradion kautta kanslian levysoittimella soitettua klassista musiikkia.

Nyt Malorie yrittää erottaa kirkumisen seasta juuri niiden ihmisten ääniä. Hänen on saatava tietää, onko väkivaltaa kirjastossakin asti. Oliko se tavoittanut hänen tyttärensä. Jos niin on, hän etsii ensiksi käsiinsä Tomin.

Hän kuuntelee.

Hän on oppinut lapsiltaan paljon kuuntelemisesta sen jälkeen kun he saapuivat Jane Tuckerin sokeainkouluuun. Vaikka Malorie ei koskaan kuulisikaan maailmaa niin kuin he, hän voi edes yrittää.

Mutta melua on liikaa. Täysi kaaos. On aivan mahdotonta erottaa yhden ihmisen ääntä toisesta.

Hän ajattelee Annettea. Sokeaa naista, häntä itseään paljon vanhempaa, jonka nimeä hän kuuli kiljuttavan vain hetki sitten kävellessään nälissään käytävää pitkin kohti ruokalaa. Maloriella ei ollut aikaa tajuta kiljumisen syytä ennen kuin Annette itse ilmestyi kulman takaa sininen kylpytakki ja punaiset hiukset liehuen kuin kieppuvat sireenit, veitsi kädessään. Malorie ehti huomata naisen avoimet, mitään näkemättömät silmät ennen kuin hän sulki omansa.

Malorie ajatteli: *Hänhän on sokea... miten hän voi olla järjiltään?* Sitten hän jähmettyi aloilleen. Huohottava, nopeasti liikkuva Annette ohitti hänet, ja kuullessaan ensimmäiset karkeat ulvahdukset peremmältä koulun tiloista Malorie astui sokkona lähimpään luokkaan ja lukitsi oven perässään.

Nyt hän tarttuu taas ovenkahvaan.

Tomini hän näki viimeksi entisessä opettajainhuoneessa uuden keksinnön osia polvillaan. Osat ovat Malorien syytä. Tom on vasta kuuden, mutta hän on yhtä kekseliäs kuin edesmennyt kaimansa mies-Tom. Maloriella on taipumusta olla mieliksi näille päähänpistoille. Hänestä se kuuluu äidin velvollisuuksiin. Tai pikemminkin se *olisi kuulunut*, entisessä maailmassa. Nyt, täällä, hän tuhoaa aina kaiken mitä Tom tekee ja muistuttaa, etteivät he tarvitse koskaan mitään muuta suojausta kuin silmien siteet.

Mutta Annette on sokea.

Ja hän on nyt järjiltään.

Äkkiä Malorie kuulee lukitun oven takaa kirouksen. Käytävässä on kaksi ihmistä tappelemassa. Mies ja nainen. Eikä

ole lainkaan vaikeaa nähdä heidän tuottamansa äänet kuvina. Kynsimistä, raapimista. Sormia silmissä, sormia kurkussa, luun murtumista ja ääni, joka kuulostaa kurkun repimiseltä auki.

Paljain käsin?

Malorie ei liikahdakaan. Keho jysähtää puuovea vasten ja valuu klinkkerilattialle. Kuka tappelun sitten voittikin, huohottaa aivan oven takana.

Malorie kuuntelee. Hän vetää henkeä, hän pidättää henkeä, hän päästää henkeä. Hän tietää ettei paniikkia voi lopettaa. Hän haluaa kuulla mitä tapahtuu kauempana käytävällä, huohotuksen tuolla puolen, haluaa kuulla kaiken mitä siellä sanotaan, haluaa kuulla missä hänen lapsensa juuri nyt ovat. Hän muistaa synnytyksen ullakolla talossa, joka oli paljon tätä pienempi. Hän muistaa alhaalta kuuluneen kiljunnan: *Don repi huovat ikkunoista!*

Kuka on repinyt ne täällä?

Huohotus käytävällä on lakannut. Mutta puuhun iskevien nyrkkien, nyrkkeihin iskevien nyrkkien ja järjen viimeisten rippeiden etäiset äänet vain voimistuvat.

Malorie avaa luokkahuoneen oven lukon. Hän avaa oven.

Käytävässä ei juuri nyt liiku mitään. Kukaan ei ryntää häntä kohti. Kukaan ei edes puhu. Tappelun voittaja on mennyt menojaan. Kauempaa rakennuksesta kuuluu ulvontaa. Tukahtuneita kuolinkorahduksia, viimeisiä sanoja ja toiveita. Nyrkkien läjähdyksiä, puun rusahduksia. Kiljuntaa ja siansaksaa, ovia paukkumassa auki ja ovia paukkumassa kiinni. Lasten itkua. Kansliassa soi edelleen musiikki.

Malorie astuu kynnyksellä olevan ruumiin yli. Hän astuu käytävään ja pysyttäytyy seinää vasten. Kuuluu hälytysääni. Koulun ulko-ovi on auki. Hälyttimen rytmisen syke on niin pahassa ristiriidassa klassisen musiikin kanssa, että hämmennyneen hetken ajan Maloriesta tuntuu kuin hän olisi ehtinyt mennä jo itsekin järjiltään.

Hänen lapsensa ovat jossakin tässä myrskyssä.

Hän vapisee ja yrittää sulkea silmänsä kolmannen kerran jo ennestään suljettujen luomiensa takana, tiukasti pään ympärille sidotun siteen takana, saadakseen mielensä suljettua siltä, miltä tämä kaikki varmaankin näyttää.

Hän liu'uttautuu tiiliseinän viertä pitkin. Ei hän huuda Tomia eikä Olympiaa, vaikka hän ei muuta haluaisikaan tehdä. Hän vetää henkeä, hän pidättää henkeä, hän päästää henkeä. Tiilet raapivat hänen paljaita hartioitaan ja käsivarsiaan, saavat hänen valkean toppinsa kankaan tarttumaan. Hälytyksen ääni kovenee hänen päästessään tämän käytävän päähän, lähes tyessään juuri sitä paikkaa, josta punapää-Annette ryntäsi iso veitsi kädessään. Edempää kuuluu kirkumista. Joku on lähellä. Raskaita ja kömpelöitä saapasjalka-askelia käytävän lattialla ja urahdus, aivan kuin äännähtäjä ei olisi lainkaan tottunut mihinkään näin rankkaan.

Malorie jähmettyy aloilleen.

Hänet ohitetaan raskaasti huohottaen, itsekseen mutisten. Mielipuoli? Ei Malorie tiedä. Ei voi tietää. Hän vain liu'uttautuu tiiliseinää pitkin ja tajuaa tuntevansa, uskomatonta kyllä, jonkinlaista kiitollisuutta näistä kahdesta vuodesta, jotka he ovat täällä asuneet. Että he ovat saaneet hengähdystauon liikkeellä olemisesta. Mutta kiitollisuus on kuin lasikuularannan sekaan kadonnut marmorikuula, joka ei enää koskaan löytyisi. Hänen kauan odottamansa kauhu on palannut.

Muista pitää varasi.

Hänen kolmen sanan mantransa on menettänyt merkityksensä. Todiste: hän ei ole pitänyt varaansa, hän ei tiedä missä hänen lapsensa ovat.

Metallinen paukahdus kaikuu joka puolella kuin ukkonen. Musiikki ja hälytysääni kovenevat.

Malorie ei yritä rauhoitella kuulemiaan lapsia. Hän ei yritä tavoittaa heitä pimeytensä keskellä. Hän vain hivuttautuu niin tiiviisti seinää pitkin, että siihen jää verijälkiä.

Liikettä edessä, tulossa häntä kohti nopein, tasaisin askelin. Hän pidättää henkeä. Mutta tämä ihminen ei menekään ohi.

”Malorie?”

Joku jolla on silmät auki. Nainen. Kuka?

”Anna minun olla”, Malorie sanoo. ”Ole kiltti.”

Hän kuulee kaiun omasta anelustaan, kuusi vuotta sitten ulakolla jossa hän synnytti.

”Malorie, mitä täällä on tapahtunut?”

Malorie arvelee, että kyseessä on Felice-niminen nainen. Merkitystä on vain sillä, onko tämä nainen järjiltään.

”Pääsivätkö ne sisään?” nainen kysyy.

”En minä –”

”*Kaikki ovat järjiltään.*” nainen sanoo.

Malorie ei vastaa. Tällä naisella saattaa olla ase.

”Et sinä tuonne voi mennä”, nainen sanoo.

Malorie tuntee käden paljaalla ranteellaan. Hän vetää käntensä irti ja rusauttaa kyynärpäänsä tiiliseinään.

”Mikä sinua *vaiivaa*?” nainen kysyy. ”Luuletko sinä että *minä* olen sekaisin?”

Malorie lähtee hänen luotaan, kädet ojossa, varautuu siihen että sattuu. Hän liikkuu käytävän päätä kohti. Hän tietää, että siellä seinänvierustaa hallitsee lasikaappi, jossa aikoinaan pidettiin sokeainkoulun palkintoja, saavutuksia ja todisteita menestyksestä.

Hän osuu siihen ennen kuin ehtii jarruttaa.

Olkapää rusahtaa siihen ensimmäisenä, viiltohaavat alkavat vuotaa saman tien, kipu säkenöi. Hän parkaisee, mutta käytävien paheneva kaaos saa hänet imaisemaan henkeä.

Hän ei pysähdy. Eikä hän vielääkään kutsu heitä nimeltä. Hän koskettelee seinää punaiseksi värjäytyvillä sormillaan ja lähestyy itkua, parkua, metallin rytinää, nyrkkien mäiskettä.

Joku hipaisee Malorien olkaa ja hän kääntyy saman tien tönnäisemään, mutta työntää tyhjää.

Ei siinä ketään ole. Mutta hänestä tuntuu kylmältä. Ei hän halua kenenkään koskettavan itseään.

Minkään.

Hän ajattelee Annettea, joka on sokea mutta sekaisin.

No kyllähän ihminen voi seota ihan vanhanaikaiseenkin tapaan. Mutta Malorie kyllä tietää, miltä näyttää juuri sellainen mielipuolisuus, joka on olioiden aiheuttamaa.

Ei Annetten tapauksessa ole kyse mistään normaalista piimahtamisesta. Ja jos kyseinen nainen ei kerran näe... mitä oikein on tapahtunut?

”Äiti!”

Malorie pysähtyy. Onko se Olympia? Oliko hätäinen, mutta kaukainen huudahdus siltä tytöltä jota Malorie ei synnyttänyt mutta jonka hän on kuitenkin kasvattanut omana lapsenaan?

”Pistäkää se musiikki nyt pois”, Malorie sanoo, koska hänen on pakko sanoa jotakin samalla kun hän liu’uttaa sormiaan tiiliä pitkin, kun hän tuntee ilmoitustaulun jolla on viimeisten kahden vuoden ajan kerrottu koulun tapahtumista.

Edestäpäin kuuluu kirkaisu. Takaa murtuvaa puuta. Joku poukkoaa hänen ohitse. Joku menee perässä.

Malorie ei huuda. Hän vain liikkuu, polvet tutisten, hartia äskeisestä vammasta vihloen. Hän pitää korvansa avoimena kuullakseen kaikuja äänestä joka huusi *äiti*, ehkä oman lapsensa ääntä, joka kohosi pinnalle haukkomaan henkeä ennen kuin vajosi takaisin edessäpäin käytävällä raivoaviin aaltoihin.

Hän kääntää itseään liikkumaan määrätietoisesti, mutta hitaasti. Hänen on oltava valpas, pysyttävä jaloillaan.

Edessäpäin huutaa poika. Lapsi. Kuulostaa seonneelta.

Malorie vetää henkeä, pidättää henkeä, päästää henkeä. Hän kävelee kohti mietöntä meteliä, ääntä joka lähtee siitä kun koko yhteisö on seonnut kerralla. Kuuluu ehkä toisenkin lapsen ääni. Kolmannen.

”Ne pääsivät sisään”, hän sanoo. Mutta ei sitä olisi tarvinnut sanoa. Eikä oman äänen kuuleminen tällä kertaa lohduta.

Hänen oikealla puolellaan rapisee ovi. Edessä vasemmalla tiiliseinään törmää jotakin jossa on pyörät. Kiro sanoja karjutaan. Malorie yrittää estää itseään ajattelemasta miltä nämä kaikki tapahtumat oikein näyttävät. Millaisia ilmeitä on niiden miesten ja naisten kasvoilla joiden kanssa hän on jakanut tämän rakennuksen kaksi vuotta. Millaisia koloja tiiliseinässä. Millaista romua. Millaisia haavoja ja verta. Malorie yrittää kieltää itseltään jopa näkemisen muistamisen, aivan kuin hänen ympärillään tapahtuvan pelkkä kuvittelevinen riittäisi tekemään hänet hulluksi.

Hän kieltäytyy kuvittelemasta oliota. Hän ei salli itselleen edes sitä.

Jotakin osuu kipeään olkapäähän. Malorie peittää sen toisella kädellä. Ei hän halua että häntä kosketetaan. Ajattelee, että Annettea on kosketettu. Huolestuu, kauhistuu siitä että oliot ovat alkanee... *koskettaa*.

Mutta tämä oli ehkä pelkkä puupala. Taas yksi tiili. Jonkun kädestä irti singottu sormi.

Joku nainen ulvoo. Joku lapsi puhuu.

Puhuu?

”Äiti?”

Käsi hänen kädessään.

Ei häneltä mene kuin hetki tunnistaa Olympian käsi.

Edessäpäin meno muuttuu entistäkin mielettömämmäksi.

”Tänne päin”, Olympia sanoo.

Ei Malorie kysy tyttäreltään miksi he kävelevät kohti riehuntaa eivätkä pois päin siitä. Hän tietää että Tomiin täytyy olla tämän mekkalan toisella puolella.

Olympia on vain kuuden vanha, mutta hän johtaa.

Malorie itkee. Ei hän voi sille mitään. Aivan kuin hänet olisi oman pimeytensä keskellä laskettu taloon juuri sillä hetkellä

kun Don repi huovat ikkunoista. Aivan kuin hän ei olisi koskaan matkannut jokea myöten Jane Tuckerin sokeainkouluihin. Aivan kuin hän olisi putoamassa selkään edellä ullakon lattian läpi keskelle alakerran karmeita tapahtumia.

Sinä päivänä mies-Tom kuoli. Malorien pojan kaima. Mutta ei Malorie sitä nähnyt. Hänet siirrettiin, jos niin voi sanoa, ullakolle parempaan turvaan alakerrassa tapahtuneista asioista. Mutta täällä ja nyt hän kuulee verilöylyn lähietäisyydeltä, ilman kerrosten eroa, kuinka tavalliset ihmiset ovat muuttuneet. Ennen niin ystävälliset miehet ja naiset ovat nyt murtuneet, he kiroilevat ja satuttavat toisiaan ja itseään.

Jotakin valtavaa rysähtää. Lasia räjähtää sirpaleiksi.

Malorie ei pystyisi kuulemaan tytärtään, vaikka tämä puhuisi. He ovat nyt kaiken keskellä.

Olympian ote tiukkenee.

Jotakin tömähää Malorieta vasten, sääri säärtä vasten. Sitteen taas tiiliä kipeää olkaa vasten. Hän tunnistaa joitakin ääniä. He ovat olleet täällä kaksi vuotta. He tuntevat ihmiset. He ovat saaneet ystäviä.

Vai ovatko?

Astuessaan entistäkin syvemmälle mielipuolisuuteen Malorie kuulee kaukaisen kysymyksen, hänen omassa päässään hänen oma äänensä kysyy, oliko häneltä oikein pitäytyä niin vankkumattomasti tiukoissa turvajärjestelyissä. Häntähän haukuttiin usein siitä, että hän oli sisälläkin silmät sidottuina. Voi miten täkäläiset loukkaantuivatkaan hänen varovaisuudestaan. Voi miten se saikaan muut kuvittelemaan, että Malorie piti itseään heitä parempana.

”Tom”, Olympia sanoo.

Niin Malorie ainakin kuvittelee kuulevansa. Nimen, joka oli myös miehellä jota Malorie ihaili enemmän kuin ketään muuta, joka pysyi optimistina epätoivon hetkilläkin. Aivan niin, poika-Tom muistuttaa paljon mies-Tomia, vaikkei mies ollutkaan

pojan isä. Malorie ei pysty estämään poikaa haluamasta kehityksellä vahvempia silmäsiteitä, peittää ikkunoita puulevyillä tai maalata valeikkunoita huoneeseen, jota he ovat pitäneet kotinaan kahden vuoden ajan.

Mutta Malorie voi estää häntä tekemästä niin.

Joku lyö Malorietta ohimoon. Hän kierähtää ja yrittää työntää lyöjää kauemmaksi, mutta Olympia vetää häntä syvemmälle mielipuolisuuden keskelle.

”Olympia”, Malorie sanoo. Mutta hän ei sano enempää. Ei pysty puhumaan. Kun kehoja painautuu häntä vasten, tavaroita särkyvät hänen yläpuolellaan ja takanaan, kirouksia ladellaan hänen korvansa vieressä.

Voihan sitä halutessaan kuunnella juhlintanakin, jolloin kirjaimet kertoisivat innostuksesta eivätkä kauhusta. Raskaat jysähdykset olisivat vain raskaita tanssiaskeleita lattialla. Ei ahdistusta vaan riemua.

Näinkö mies-Tom halusi nähdä maailmansa? Ja jos niin... voisiko Maloriekin?

”Tom”, Olympia sanoo. Tällä kertaa Malorie kuulee sen selvästi ja tajuaa heidän päässeensä riehunnan toiselle puolelle.

”Missä?”

”Täällä.”

Malorie ojentaa kätensä ja tuntee luokkahuoneen avoimen oven kahvan. Sisällä haisee ihmisiltä.

”Tom?” Malorie kysyy.

”Äiti”, Tom vastaa. Malorie kuulee hymyn äänessä. Hän kuulee että poika on ylpeä.

Malorie menee hänen luokseen, kyyristyy ja tunnustelee tämän silmiä. Niiden peitto tuntuu pahvilta, ja Malorie ajattelee mies-Tomia ja tämän sohvatyynyistä ja teipistä tekemää kypärää.

Käytävien kaaos ei laimenna hänen helpottuneisuuttaan. Hän on taas lastensa luona.

”Ylös siitä”, hän sanoo ääni yhä vapisten. ”Nyt lähdetään.”

Hän astuu peremmälle huoneeseen, löytää vuoteet ja ottaa kolme huopaa.

”Mennäänkö me taas jokea pitkin?” Tom kysyy.

Heidän takanaan ei mielettömyys vaimene lainkaan. Saappaita rymisee pitkin käytävää. Lasia särkyä. Lapset kirkuvat.

”Emme”, Malorie vastaa. Sitten, hätäntyneenä: ”En minä tiedä. En minä ole suunnitellut mitään. Ottakaa nämä.”

Hän ojentaa huovan kummallekin.

”Peittääkää itsenne kiireestä kantapähän.”

Hän ajattelee sokeaa Annettea, sinistä kylpytakia, punaisia hiuksia, veistä.

”Nyt ne koskettavatkin”, hän sanoo.

”Äiti”, Tom sanoo, mutta Malorie ojentaa kätensä tarttuakseen pojan käteen. Riehuminen yltyy yltymistään ja nielaisee kysymykset, joita tämä oli aikeissa esittää.

Olympia tarttuu Malorien toiseen käteen.

Malorie vetää henkeä, pidättää henkeä, päästää henkeä.

”Nyt”, hän sanoo. ”Nyt... mennään.”

He astuvat yhdessä luokasta käytävään.

”Etuovelle”, hän sanoo.

Sille samalle ovelle, josta he tulivat sisään kaksi vuotta sitten. Silloin Malorien keho ja mieli olivat riekaleina soutamisesta ja siitä, että sokeana jokea pitkin suunnistaminen oli pitänyt hänet kauhusta kireänä kuin viulunkieli.

Ja siitä, että hän pelkäsi Gary-nimistä miestä.

”Malorie?”

Huopansa alla Malorie puristaa lastensa kättä tiukemmin. Hänelle puhuu Jesse-niminen mies. Malorie tietää, että täysjärkinä aikoinaan Jesse oli ihastunut häneen. Nyt Jesse ei kuulosta täysjärkiseltä.

”Malorie? Minne sinä olet lapsia viemässä?”

”Pois”, Malorie vastaa. Ei hän käännä. Eikä hän vastaa Jesselle, joka seuraa tiiviisti perässä.

”Malorie”, Jesse sanoo. ”Et sinä voi lähteä.”

Malorie puristaa käden nyrkkiin, kääntyy ja hivauttaa.

Nyrkki osuu luultavasti Jessen leukaan.

Jesse parkaisee.

Malorie puristaa lapsiaan kädestä.

Tom ja Olympia liikkuvat hänen tahdissaan ja kolmikko suuntaa avoimelle etuovelle.

”Minun silmäsuojani toimi”, Tom sanoo. Kaikesta kauhusta huolimatta hänen äänessään kuuluu ylpeyttä.

”Tässä se on”, Olympia sanoo ja vetää heitä ovelle.

Malorie laskee kätensä ovenkahvalle. Hän yrittää kuulla Jesseä. Ketä tahansa.

Hän vetää henkeä. Hän pidättää henkeä. Hän päästää henkeä.

”Montako niitä on tuolla ulkona?” hän kysyy. ”Kuinka monta te kuulette?”

Lapset ovat hiljaa. Mekkala jatkuu peremmällä koulussa. Nyt se tuntuu kuitenkin kaukaiselta. Malorie tietää, että Tom haluaa vastata kysymykseen täsmällisesti. Mutta ei poika pysty.

”Liian monta että voisi laskea”, hän sanoo.

”Olympia?”

Hiljaisuus. Rysähdys kaukaa takaapäin. Kirkaisu.

”Monta”, Olympia sanoo.

”Okei. Okei. Älkää riisuko huopia. Pysykää niiden suojissa kunnes minä annan luvan ottaa ne pois. Nyt ne koskettavatkin. Tajuatteko?”

”Joo”, Tom sanoo.

”Joo”, Olympia vastaa.

Malorie yrittää sulkea silmänsä kolmannen kerran. Yrittää sulkea mielikuvituksensa siltä mikä heitä ulkona odottaa.

Monta.

Hän yrittää sulkea silmänsä neljännen kerran, viidennen kerran, kuudennen. Hän haluaa julistaa, miten epäreilua tämä

on. Hän haluaa ilmoittaa ikänsä jollekulle. Että hän on kasvanut ennen kuin oliot tulivat. Ettei ole reilua että äiti ja hänen lapsensa joutuvat pakosalle kodiksi kutsumastaan paikasta, joutuvat aivan yhtäkkiä maailmaan, jossa uhat ovat vielä pahempia kuin ne joita he ovat pakenemassa.

Hän puristaa lastensa käsiä ja astuu ensimmäisen askeleen pois päin Jane Tuckerin sokeainkoulusta.

Tällainen tämä uusi maailma on. Näin asiat ovat ja näin ne ovat olleet jo monta vuotta.

Hysterian keskeltä täydelliseen tuntemattomaan.

He kolme lähtevät matkaan sokeina, kankaisiin verhottuina.

Yksin.

Taas.

Kymmenen vuoden kuluttua

Yksi

Tom noutaa vettä kaivosta. Sitä hän on tehnyt joka toinen päivä melkein vuosikymmenen ajan, niin kauan kuin he kolme ovat pitäneet Camp Yadinin leirikeskusta kotinaan. Olympian mukaan leirikeskus on alkuaan ollut ehkä etuvartioasema siihen aikaan kun tämä oli Yhdysvaltain rajaseutua. Hän on lukenut melkein jokaisen kirjan leirikeskuksen kirjastosta (jossa niitä on toistatuhatta), myös Michiganin historiaa käsitteleviä kirjoja. Hänen mukaansa päärakennus on luultavasti ollut joskus saluuna. Ykkösmökki oli vankila. Ei Tom tiedä onko Olympia oikeassa, vaikka hänellä ei olekaan mitään syytä olla uskomatta siskoaan. Olioiden saapuessa Camp Yadin oli kuitenkin juutalainen kesäleiri, se on varmaa. Ja nyt se on heidän kotinsa.

”Ristiotteella”, hän sanoo tarttuessaan köyteen, joka yhdistää Kolmosmökin kaivon kivireunukseen. Hän sanoo sen siksi, että hän yrittää keksiä parempia tapoja liikkua ympäristössä, vaikka kaikki rakennukset onkin yhdistetty toisiinsa köysillä (ja Kymppimökki vieläpä järvenrannan laituriiin).

Tom inhoaa silmäsiteitä. Oikein laiskoina hetkinään hän ei käytä sellaista lainkaan. Hän vain puristaa silmänsä kiinni. Mutta äidin loputtomat säännöt pysyvät kyllä tiiviisti mielessä.

Ei silmien sulkeminen riitä. Saatat pelästyä niin että avaat silmät. Tai jokin voi avata ne sinulta.

Ihan varmasti. Kyllä vain. Kyllä Malorie on teoriassa ihan oikeassa. Teoriassa hän on aina oikeassa. Mutta kukapa haluaisi

elää jossain teoriassa? Tom on nyt kuudentoista vanha. Hän syntyi tähän maailmaan. Eikä mikään ole yrittänyt tähän mennessä avata hänen silmiään.

”Ristiotteella.”

Hän on melkein perillä. Malorie vaatii häntä tarkastamaan veden ennen kuin se tuodaan sisään. Malorie on kertonut monta kertaa Felix- ja Jules-nimisistä miehistä. Kuinka hänen kaimansa, mies-Tom, tarkasti kaksikon tuoman veden, jonka kaikki pelkäsivät olevan olioiden saastuttamaa. Teini-Tom tykkää tarinan tästä osasta. Kyllä hän tarkastamisen ymmärtää. Hän ymmärtää jopa sen, että oliosta saadaan uutta tietoa. Mikä tahansa olisi enemmän kuin mitä he tietävät. Mutta ei häntä huoleta, että vedessä uiskentelisi jotakin. Hänen keksimänsä suodatin kyllä huolehtii siitä.

Ja vaikka Malorie kuinka jankuttaa, ei hän itsekään usko, että vesi voisi menettää järkensä.

”Perillä!” Tom toteaa.

Hän ojentaa kätensä ja koskettaa reunusta ennen kuin törmäisi siihen. Hän on kävellyt tämän reitin niin monta kertaa, että hän pystyisi juoksemallakin pysähtymään ennen kivikettä osumista.

Hän kumartuu reunan yli ja kiljuu pimeään syvyyteen.

”Ulos sieltä!”

Tom hymyilee. Ääni kaikuu – täyteläisenä – ja hänestä on mukava kuvitella, että joku toinen huutaa hänelle takaisin. Vaikka heillä olikin aika tavalla onnea kun he osuivat hylättyyn leirikeskukseen useine rakennuksineen ja mukavuuksineen, täällä on yksinäistä.

”Tom on paras!” hän hoilottaa ihan vain kuullakseen kaiun.

Alhaalla vedessä ei liiku mitään, ja hän alkaa hilata sankoa ylöspäin. Kaivossa on ihan tavallinen teräskampi, jonka hän on korjannut jo useamman kerran. Hän myös öljyää sen säännöllisesti, sillä leirikeskus on ollut heille kaikin tavoin suosiollinen:

juuri päärakennuksen alla oleva varastokellari sai Malorien asettumaan tänne kymmenen vuotta sitten.

”Putki jota myöten vesi tulee suoraan sisään”, Tom sanoo kiertäessään kampea. ”Laitetaan se täsmälleen siihen missä nyt on köysi. Putki menee olemassa olevan suodattimen läpi. Tarvitsee vain kääntää säädintä, siinä kaikki. Puhdasta vettä heti käytössä. Ei enää ristikäsioitteita köyden varrella. Meidän ei tarvitse enää lähteä mökistä.”

Ei sillä että kävely olisi mitenkään vaikeaa. Ja jokainen syy päästä ulkoilmaan on hyvä syy. Mutta Tom haluaa tehdä asiat paremmiksi.

Ei hän muuta mietikään.

Saatuun sängön ylös hän irrottaa sen koukuista ja kantaa kolmosmökkiin. Se on mökeistä suurin ja siellä hän, Olympia ja Malorie ovat nukkuneet suurimman osan näistä vuosista. Äidin Säännöt eivät anna Tomin tai Olympian nukkua missään muualla huolimatta heidän kasvavista tarpeistaan, ja toistaiseksi Tom on noudattanut sääntöä.

Jos on tarvis, voit viettää vaikka koko päivän toisessa mökissä. Mutta me nukumme yhdessä.

Silti. Kymmenen vuotta.

Tom puistaa päätään ja yrittää ottaa asian huumorilla. Mitä muutakaan voi tehdä? Heidän ollessaan kahden kesken Olympia on kertonut, mitä hänen lukemansa kirjat ovat kertoneet sukupolvien välisistä eroista. Hän on sanonut, että on ihan normaalia, jos teineistä tuntuu että vanhemmat ovat ”toiselta planeetalta”. Siinä suhteessa Tom on kirjoittajien kanssa samaa mieltä. Malorie käyttäytyy kuin jokaisen päivän jokainen sekunti voisi olla juuri se hetki, jolloin he kaikki sekoavat. Ja sekä Tom että Olympia ovat pohtineet ääneen, kumpikin tavallaan, mitä arvoa on elämällä, jonka ainoa tavoite on jatkaa elämistä.

”Hyvä on, äiti”, Tom sanoo hymyillen. Hänelle on helpompaa hymyillä näille jutuille kuin olla hymyilemättä. Ulkopuolisia

on kulkenut muutaman kerran heidän leirikeskus-kotinsa halki, ja silloin Tom on voinut huomata miten paljon muita ankarampi Malorie on. Hän on kuullut sen muiden puheissa. Hän näki sitä kaiken aikaa sokeainkoulussa. Usein, sillä oli noloa olla julkisesti niin tiukassa hihnassa. Malorieta katsottiin kuin hän olisi... mitä sanaa Olympia oikein käyttikään?

Päälleikäyvä.

Juuri niin. Siitä on kyse. Piti Olympia Malorieta päälleikäyvä tai ei, Tom on kyllä sitä mieltä.

Mutta minkä hän sille voi? Hän voi jättää silmäsiteen sisään. Hän voi tehdä muistiinpanoja ja uneksia keksivänsä uusia tapoja pistää olioilta hanttiin. Hän voi kieltäytyä pukeutumasta pitkähihaisiin puseroihin ja huppuun vuoden kuumimpana päivänä. Vaikkapa tänään.

Mökin takaovella hän kuulee liikettä toiselta puolelta. Se ei ole Olympia, vaan Malorie. Niinpä Tom ei voi vain avata ovea ja asettaa vesisankoja sisäpuolella. Hänen pitää sittenkin laittaa huppu.

”Voi paskat”, hän sanoo.

Niin monia äidin turhanaikaisia päänäpinttymiä, jotka esitivät Tomia elämästä omaa elämäänsä niin kuin hän haluaisi.

Hän laskee sangon ruohikolle ja ottaa pitkähihaisen hupparin ulkoseinän naulasta. Hän pujottaa kädet hiihoihin, mutta jättää hupun laittamatta. Malorie tarkastaa vain käsivarret.

Hän tarttuu taas sankoon ja koputtaa viidesti.

”Tom?” Malorie huikkaa.

Mutta kuka muu se voisi muka olla?

”Jep. Ämpäri numero yksi.”

Tänään hän hakee neljä sangollista. Saman määrän kuin aina.

”Onko sinulla silmät kiinni?”

”Äiti, ne on sidottu.”

Ovi avautuu.

Tom ojentaa sangon kynnyksen yli. Malorie ottaa sen vastaan. Mutta samalla hän koskettaa Tomin käsivartta.

”Hyvä poika”, hän sanoo.

Tom hymyilee. Malorie ojentaa uuden sangon ja sulkee oven. Tom ottaa hupparin pois ja ripustaa sen takaisin naulaan.

Äitiä on helppo huijata, kun äiti ei pysty katsomaan.

”Ristiotteella”, Tom sanoo. Vaikka nyt hän itse asiassa vain kävelee köyden vierellä sanko toisessa kädessään. Malorie on kertonut hänelle monta kertaa miten homma hoidettiin Shillinghamin talossa, jossa Tom syntyi. Köysi solmittiin vyötärölle ja vettä haettiin kahden hengen voimin. Olympian mukaan äiti puhuu siitä talosta paljon useammin kuin itse tajuaa. Mutta he molemmat tietävät, että Malorie puhuu siitä vain tiettyyn pisteeseen asti. Sen jälkeen ei mitään. Aivan kuin tarinan loppu olisi liian synkkä ja sen toistaminen saattaisi tuoda sen takaisin.

Päästyään takaisin kaivolle lyhytaihaisessa paidassaan Tom kiinnittää toisen sangon ja kiertää kampea. Metallikolkkua kiveä vasten kuten aina, mutta kaivosta kuuluvasta kakofoniasta huolimatta Tom kuulee vasemmalta puoleltaan askeleen ruoholla. Hän kuulee myös jotakin, jonka hän arvelee pyöräksi.

Kottikärryt, joita työnnetään kaivon ohitse.

Hän pysäyttää kammen. Sangolta kestää hetken asettua aloilleen.

Täällä on joku. Tom kuulee hengityksen.

Hän ajattelee seinän naulassa roikkuvaa hupparia.

Toinen askel. Kenkä. Kuiva ruoho litistyy eri tavalla paljaan jalan kuin kovan kengänpohjan alla.

Se on siis ihminen.

Tom ei kysy, kuka. Hän ei liikahdakaan.

Kolmas askel, ja Tom miettii tietääkö ihminen hänen olevan täällä. Varmaan hän on kuullut hänet?

”Haloo?”